

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

PRÀCTIQUES CLÍNiques 1

Any acadèmic 2015-16

Informació general de l'assignatura

Denominació	PRÀCTIQUES CLÍNiques 1
Codi	100436
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Horari de tutoria/lloc	TERESA TORNER BENET: Despatx: 2.14/2ª planta F.I. / horari a convenir 973702465 JOAN BLANCO BLANCO: Despatx: 1.10/1a.planta F.I. horari a convenir 973702455
Departament/s	Infermeria
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català Castellano
Grau/Màster	Grau en Infermeria
Horari de tutoria/lloc	TERESA TORNER BENET: Despatx: 2.14/2ª planta F.I. / horari a convenir 973702465 JOAN BLANCO BLANCO: Despatx: 1.10/1a.planta F.I. horari a convenir 973702455
Adreça electrònica professor/a (s/es)	Joan.blanco@infermeria.udl.cat Teresa.torner@infermeria.udl.cat

Informació complementària de l'assignatura

Introducció:

Les pràctiques del Grau en Infermeria situen a l'alumne en un escenari d'actuació real i no solament al final del període de l'aprenentatge. Es a dir, es formen actuant com ho farien quan siguin professional. Per això, la formació pràctica és molt més important que en d'altres ensenyaments. Prèviament a les pràctiques clíniques, l'alumne ha de fer unes simulacions o tallers que actuen com pràctiques professionalitzadores en les aules d'habilitats. La finalitat és que l'alumne adquireixi les habilitats de forma gradual en l'aplicació de les diferents tècniques per a aconseguir la màxima informació abans d'anar als centres assistencials, on tindrà que afrontar les pràctiques clíniques en pacients reals. Les classes que es fan en les aules d'habilitats són sessions pràctiques on l'estudiant ha de fer una aplicació directa davant de determinades tècniques o procediments amb la major realitat possible, però en un marc simulat, sense implicar al pacient. Tenint en compte que cada estudiant té unes aptituds diferent a la resta, el professor/a ha d'oferir un tracte individualitzat per aconseguir la confiança i la seguretat dels estudiants en ells mateixos, per aquest motiu, les classes es fan amb grups reduïts. Aquestes classes comencen amb una introducció teòrica i una demostració pràctica per part del professor. Després, cadascú dels alumnes desenvoluparà individualment la tècnica o procediment objecte de la classe baix la supervisió del professor que efectuarà les correccions oportunes. La pràctica es pot repetir tantes vegades com sigui necessari, fins que l'estudiant aconseguixi una destresa òptima. Per poder dur a terme aquestes classes es necessita l'ajut logístic adequat: material audiovisual, maniquins de simulació, models anatòmics, material clínic, instrumental quirúrgic, material fungible, etc. Els espais físic on es fan aquestes pràctiques simulades estan ubicades en les aules de l'edifici de la Facultat d'Infermeria i en les aules de la Unitat Docent, ubicades en l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova.

Normes generals per a l'estudiant del pràcticum de primer de Grau:

Les podeu trobar actualitzades a la direcció web: <http://www.infermeria.udl.cat/practicum.html>

Des de la coordinació del pràcticum es recomana encaridament que tots els alumnes estiguen vacunats de les vacunes bàsiques (entre les que haureu de comptar, hepatitis i tètanus) abans de començar els vostres períodes de pràctiques clíniques. Si no esteu al corrent de vacunacions, contacteu amb el vostre centre d'Atenció Primària per tal de procedir a la primo-vacunació o re-vacunació segons el cas.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius del pràcticum de primer de Grau:

- Conèixer el funcionament del servei: horari, les històries clíniques, etc.
- Diferenciar les diferents zones del servei: magatzem, zona neta, zona bruta, etc.
- Conèixer la importància del rentat de mans i realitzar-lo sempre que sigui necessari.
- Diferenciar material net i estèril i manejar el material brut, i on s'ha de col·locar.
- Realitzar la higiene al pacient enllitat de forma completa i sistemàtica.
- Realitzar correctament el llit ocupat i desocupat.
- Col·locar al pacient en una postura adequada. Conèixer la importància de realitzar canvis posturals de forma correcta.
- Ajudar al pacient en els seus desplaçaments: del llit a la cadira, etc.
- Prendre les constants vitals de forma correcta al pacient (Pols, temperatura, tensió arterial, glucèmia capil·lar i electrocardiograma)
- Anotar els resultats de la presa de constants en les gràfiques d'infermeria.
- Conèixer l'itinerari que es segueix en l'administració de la medicació.
- Conèixer els medicaments que s'administren en la planta de forma general; el seu nom genèric i comercial i per a què serveixen.
- Conèixer les diferents presentacions en què es poden trobar els fàrmacs.
- Administrar correctament la medicació. A l'alumne de 1r se li exigirà que sàpiga administrar correctament la

- medicació oral, sublingual, tòpica, inhalatòria i rectal.
- Realitzar una “visita guiada” i valorar com funcionen els diferents recursos del sistema sanitari.
- Exercitar l’observació en els diferents escenaris.
- Ser conscient de la importància de la valoració d’infermeria e interdisciplinària de la persona sana, malalta o institucionalitzada.
- Conèixer i aplicar els principis que sustenten els cuidatges integrals d’infermeria.
- Prestar els cuidatges d’infermeria i conèixer els efectes nocius dels agents físics ionitzants, integrat en l’equip sanitari, ja sigui per al diagnòstic (radiodiagnòstic) com per al tractament (utilització terapèutica de les radiacions ionitzants) de la persona o la comunitat. Radiologia.
- Suport Vital Bàsic

En quant a les **actituds** de l’alumne, aquest ha de ser capaç de:

- Establir bona relació i comunicació amb els pacients i els seus familiars. Això implica mantenir la confidencialitat del pacient i de la seva història clínica, cooperar i col·laborar amb ell, confortar-lo i respectar els seus drets en base a les seves creences i valors.
- Establir bona comunicació amb els seus companys i altres professionals sanitaris.
- Demostrar voluntarietat i entusiasme en la cura del pacient.
- Demostrar comportaments professionals: puntualitat, vestuari adequat, respecte als altres, etc.

Competències

L’estudiant adquirirà progressivament les competències durant els quatre anys.

Competències

- Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i prestar cures d'infermeria dirigits a les persones, família o grups, orientats als resultats en salut avaluant el seu impacte, a través de guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment
- informat en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la forma en què viuen el seu procés de salut - malaltia.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocuidatge, recolzant el manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Protegir la salut i el benestar de les persones, família o grups atesos, garantint la seva seguretat.
- Establir mecanismes d'avaluació, considerant els aspectes científic – tècnics i els de qualitat.
- Conèixer els sistemes d'informació sanitària.
- Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural.
- Comprendre sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials,

com a individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.

- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i fomentar l'educació per a la salut.
- Treballar amb l'equip de professionals com a unitat bàsica en la qual s'estructuren de forma uni o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials. Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.
  - Capacitat crítica i autocrítica
  - Orientació a l'usuari/pacient
  - Compromís, respecte, iniciativa i responsabilitat
  - Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica
  - Coneixements bàsics de la professió

Continguts fonamentals de l'assignatura

L'alumne de primer de Grau està capacitada per a fer (i per tant entra dintre dels seus objectius de pràctiques I):

1. Comunicació i recollida d'informació

- a. Presentació i identificació
- b. Recollida d'informació (entrevista personal, història, anamnesi...)
- c. Valoració per necessitats de salut (Virginia Henderson)
- d. Valoració per patrons de salut (Marjorie Gordon)

2. Constants vitals

- a. Control i registre de temperatura corporal (axil·lar, rectal, timpànica...)
- b. Control i registre de tensió arterial
- c. Control i registre de freqüència respiratòria
- d. Control i registre de freqüència cardíaca
- e. Control de glucèmia capil·lar
- f. Realització d'electrocardiograma

3. Higiene i pell

- a. Higiene de la persona
- b. Llit
- c. Valoració de l'estat de la pell

4. Alimentació

- a. Dieta oral i control d'ingestes
- b. Dieta enteral per sonda nasogàstrica o gastrostomia

5. Respiratori

- a. Maneig bàsic d'oxigen
- b. Nebulitzacions

- c. Aerosols
- d. Educació sanitària a la persona malalta o família

6. Medicació

- a. Preparació i administració de medicació oral
- b. Preparació i administració de medicació per sonda nasogàstrica o gastrostomia
- c. Preparació i administració de medicació tòpica

7. Eliminació urinària i fecal

- a. Cures de la sonda vesical, col·lectors
- b. Maneig de la incontinència
- c. Preparació i administració de ènemes de neteja

8. Asèpsia

- a. Rentat higiènic de mans
- b. Gestió de residus

Eixos metodològics de l'assignatura

Aules demostració 1er curs del Grau

Sessió	Títol
Classe Magistral	Higiene i valoració de la pell
Classe Magistral	Medicació oral i tòpica
Seminari	Cuidatges postmortem
	Ergonomia i mobilització de persones
Seminari	Asèpsia i riscos biològics
Aula demostració A	Signes vitals I (TA, Pols, T ^a)
Aula demostració B	Freqüència respiratòria i pulsioximetria. Oxigenoteràpia: ulleres nasals, mascareta i CPAP. Postures per afavorir la respiració.
Aula demostració C	Alteracions en l'alimentació. Postura correcta per dinar al llit, preparació de d'utilatge, utilització d'espessants. Cuidatges de la sonda nutrició enteral i gastrostomia...
Aula demostració D	Signes vitals II (Glucèmia, ECG)
Aula demostració E	Gestió de la incontinència urinària i fecal amb mètodes de barrera, cuidatges del sondatge vesical. Administració de medicació rectal, enemes, tacte rectal. Cuidatges de les ostomies

Sessió	Títol
Aula demostració F	Aerosolteràpia i nebulitzadors.

Pràctiques

L'alumne per a poder fer les practiques, ha d'obtenir una qualificació d'apte a les aules d'habilitats, d'aquesta forma l'alumne demostra que ha après i assimilat els coneixements i habilitats dels procediments bàsics i els cuidatges per a poder-los portar a terme a les practiques clíniques.

Cada alumne realitzarà quinze dies de pràctiques que queden repartits de les següent manera:

- Quatre dies a Centres d'Atenció Primària.
- Quatre dies en el àmbit Hospitalari.
- Quatre dies en un centre residencial.

L'alumne realitzarà les practiques un dia a la setmana (el divendres) en torn de matí o tarda depenent del servei i l'assignació dels coordinadors. La programació i distribució dels alumnes en pràctiques clíniques les faran els coordinadors del pràcticum i les ficaran en coneixement amb antelació als alumnes i als centres receptors.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Pràctiques

Seminaris i aules d'habilitats

Els seminaris i les aules d'habilitats es portaran a terme els divendres del primer semestre depenent del calendari elaborat a tal efecte i que es ficarà en coneixement dels alumnes a principi de curs.

Totes les classes de les aules d'habilitats són obligatòries i l'alumne no podrà iniciar les pràctiques clíniques sense haver assolit el nivell mínim en cada una de les aules.

Els coordinadors del Pràcticum establiran les formes de recuperació, si s'escau, en cas de que l'alumne no hagi superat alguna de les aules, però per norma general:

- Si l'alumne no acudeix a alguna aula i no té una justificació documental, la recuperació de la mateixa mai atorgarà una nota superior a 5 ni en la part d'examen, ni en la part d'actituds.
- Si l'alumne no acudeix a alguna aula i té una justificació documental, la recuperació de la mateixa atorgarà una nota entre 5 i 6 tant en la part d'examen, com en la part d'actituds.
- Si un alumne acudeix a l'aula però no supera amb un 5 la part de l'examen o amb un 6 la part d'actituds, l'aula quedarà suspesa i l'haurà de recuperar. La nota de la recuperació tindrà una penalització d'un 15%.

El període de pràctiques

Els alumnes inicien les pràctiques clíniques el divendres 4 de març, fins el 27 de Maig de 2016 i compliran 3 períodes de 4 divendres cadascun:

- El primer període compren els divendres 4, 11 i 18 de març i 1 d'Abril.
- El segon període compren els divendres 8, 15, 22 i 29 d'abril.
- El tercer període compren els divendres 6, 13, 20 i 27 de Maig.

Dia	Lloc	Tasca i Resultats d'aprenentatge
1	Hospital, Residències i Primària	Ubicar-se en el centre i espai de pràctiques Demostrarà conèixer l'espai físic (habitacions, office, zona bruta, zona neta, magatzem), els horaris establerts i la tipologia de pacients que es tracten al recurs. Recursos i serveis de derivació dels pacients.
2	Hospital s i Residències	Cures bàsiques (del sà al malalt) Demostrarà amb la pràctica clínica diària l'assoliment dels coneixements adquirits a les aules d'habilitats, quina és la medicació més freqüentment utilitzada, realitzar la higiene del pacient de forma complerta i sistemàtica, realitzar correctament el llit ocupat i desocupat, col·locar al pacient en la postura correcta, ajudar-lo en els seus desplaçaments.

Dia	Lloc	Tasca i Resultats d'aprenentatge
	Primària	Consulta d'Infermeria Observació d'entrevistes i inici de la documentació. Coneixements bàsics sobre la història clínica informatitzada.
3	Hospitals i Residències	Valoracions i història clínica Aprofundirà en el tema de la història clínica, treballarà el procés d'atenció d'infermeria fent èmfasi en la fase de valoració i recollida de dades, prendre les constants al pacient i anotar-les al full de seguiment.
	Primària	Consulta d'Infermeria Guies clíniques, gestió de la demanda, Procés d'atenció d'infermeria, coneixement dels plans de cures i documentació. Coneixerà els diferents escenaris d'actuació infermera en atenció primària de salut.
4	Hospital, Residències i Primària	Reflexió / Avaluació Continuarà treballant sobre els objectius plantejats en les anteriors setmanes i farà una reflexió i avaluació del seu procés d'aprenentatge

L'alumne estarà sempre acompanyat per un infermer/a o en la seva delegació el personal auxiliar del centre, en totes les activitats assistencials.

El primer dia de pràctiques l'alumne/a:

- S'ubicarà al centre i espai de pràctiques.
- S'esforçarà en conèixer als pacients, el seu nom i motiu d'ingrés, on es guarda el material, quin horari es segueix, quines patologies predominen, quina medicació s'utilitza...
- Realitzarà un croquis de la planta, on situarà les habitacions i assenyalarà les que porta ell amb la seva infermera de referència. Assenyalarà on està l'office, la cuina, la zona neta, la zona bruta, on es guarda el material...

El segon dia:

- Demostrarà, amb la pràctica diària, l'assoliment de tots aquell coneixements que ha treballat a les aules d'habilitats
- Coneixerà la història clínica fent especial èmfasi en la valoració: examen físic i entrevista.
- Conèixer els protocols més freqüents de la unitat.

El tercer dia:

- Aprofundirà en el coneixement de la història clínica: Procés d'atenció d'infermeria (PAE)
- Conèixer el pacient tipus de la unitat i els 3 diagnòstics d'infermeria més freqüents.

El quart dia:

- Continuarà avançant en el seu procés d'aprenentatge.
- Portarà a terme un procés d'avaluació reflexiva sobre el seu període de pràctiques (aquest exercici el farà l'alumne per escrit i li entregarà als coordinadors de pràctiques en acabar els tres períodes).

Assignació dels llocs de pràctiques.

L'assignació dels llocs de pràctiques la portaran a terme els coordinadors del pràcticum.

Per tal d'assignar els llocs de pràctiques els coordinadors intentaran satisfer la demanda dels alumnes seguint la següent graduació:

- 1er: Tenir un contracte laboral o matrícula d'estudis oficials de la Universitat de Lleida, que impedeixi portar a terme un torn concret i acreditar-ho documentalment.
- 2on: Les notes de les aules d'habilitats de primer curs de pràcticum

Sistema d'avaluació

- 10% Diari de pràctiques
- 30% Nota de les Aules d'habilitats (Exàmens, actituds i aptituds)
- 60% Nota de les pràctiques

S'ha de superar cadascú dels apartats amb una nota mínima de 5, excepte les pràctiques clíniques on la nota de tall serà un 6. Si un alumne no treu un 6 de nota de pràctiques en algun període, no farà mitja amb el treball i quedarà suspès tot el període.

En cas contrari i en alguns casos particulars, els coordinadors del pràcticum establiran el mecanisme de recuperació de l'apartat concret o de la totalitat de les pràctiques clíniques i el servei on s'han de recuperar.

Els coordinadors de l'assignatura (tot i que no està contemplat al ser una avaluació contínua) poden establir mecanismes de recuperació d'algun apartat concret. En cas d'aprovar alguna evidència en el aquest període de recuperacions, la ponderació serà al 85% de la nota de l'apartat, en el cas de ser una recuperació de pràctiques no haver superat el període o el treball, la ponderació del 85% serà en la nota final (estada + treball).

Les absències als seminaris obligatoris no avaluables tindran una penalització de 0,5 punts per seminari en la nota final de les aules d'habilitats.

Aquesta assignatura no permet l'avaluació única.

Avaluació de les Pràctiques clíniques de PRIMER curs de Grau.

L'avaluació es realitzarà sobre una escala de 0 a 5, sent 0 la valoració mínima i 5 la màxima.

NOM I COGNOMS.....

DATA..... **CURS**.....

INSTITUCIÓ..... **SERVEI**.....

RESPONSABLE.....

1. ACTITUD EN EL SERVEI		
	Interès	
	Responsabilitat	
	Observació	
2. APTITUD EN EL SERVEI		
	Organització	
	Capacitat d'adquirir o assimilar nous coneixements	
3. APLICACIÓ EN L'EXECUCIÓ DEL TREBALL		
	Qualitat en el treball (ordre i mètode)	
	Iniciativa	
4. TREBALL EN EQUIP		
	Relació i comunicació amb l'equip	

5. COMPORTAMENT DAVANT DE L'USUARI		
	Relació amb el malalt/usuari i la seva família	
6. COMPLIMENT DE LES NORMES		
	Puntualitat, assistència i aspecte personal	
Sumatori final sobre 50 punts màxims		
Observacions		Signatura

Descripció de l'avaluació.

1. Actitud en el servei.

a. Interès: L'alumne ha de mostra interès, manifestar dubtes i sol·licitar informació, acceptar les observacions que se li fan i si cal mostrar canvi d'actituds quan se li demani per tal d'adquirir coneixements i comprensió de les cures infermeres (pregunta si no entén, porta el seu material de pràctiques, s'adapta a l'horari de la unitat...).

b. Responsabilitat: Es valorarà la capacitat de l'alumne de garantir la realització de les tasques que li siguin encomanades i que s'han d'ajustar al seu nivell de coneixements, així com de complir amb els seus deures i aportar raonaments.

c. Observació: Avaluarem la capacitat de l'alumne de valorar a la persona i identificar les necessitats afectades de la persona relacionant-ho amb el seu nivell de coneixements.

2. Aptitud en el servei.

a. Organització: L'alumne serà capaç de distribuir les seves activitats d'acord amb les activitats planificades per l'/la infermer/a assistencial.

b. Capacitat per adquirir i assimilar nous coneixements: Al final del període de pràctiques l'alumne ha d'aconseguir un progrés en el seu procés d'aprenentatge i ha de mostrar la capacitat de voler enriquir-se personal i intel·lectualment.

3. Aplicació en l'execució del treball.

a. Qualitat en el treball (ordre i mètode): L'alumne serà capaç de realitzar els procediments i tècniques d'infermeria de forma ordenada i amb les mesures d'higiene i asèpsia adients.

b. Iniciativa: L'alumne mostrarà aptituds i actituds que promoguin la seva capacitat reflexiva i afrontament de situacions noves de forma adequada.

4. Treball en equip.

a. Relació amb l'equip: Valorarem la capacitat de l'alumne de mantenir una correcta relació i comunicació amb tots els membres de l'equip.

5. Comportament davant de l'usuari.

a. Relació amb el malalt/usuari i la seva família: Es valorarà la capacitat de mantenir una relació correcta, educada i comunicativa amb el malalt/usuari i la seva família.

6. Compliment de les normes.

- a. Puntualitat: Valorarem l'acompliment dels horaris de la institució, així com la capacitat de l'alumne d'adaptar-se a ells.
- b. Assistència: L'assistència és obligatòria i s'ha de recuperar qualsevol absència que no estigui justificada al punt 8 apartat B de les normes generals del Pràcticum.
- c. Aspecte personal: Valorarem l'acompliment de les normes generals del Pràcticum en el que respecta a la uniformitat.

Bibliografia i recursos d'informació

- Sociedad Española de radiología Médica. Radiología esencial. 2 tomos. 2011. EAN 9788479035747
- Antón Nardiz MV. y cols. Guía del Tutor de Grado de Enfermería. Agencia Laín Entralgo. Comunidad Autónoma de Madrid. 2ª edición. 2009
- BICKLEY LS, SZILAGYI PG. Bates, Guía de exploración física e historia clínica. 10º ed. Barcelona: Lippincott Williams & Wilkins; 2010.
- JONHSON M, MAAS M, MOORHEAD S. Clasificación de resultados (NOC). 4ª ed. Ámsterdam:Elsevier, D.L.; 2008.
- JONHSON M, BULECHEK G M, MC CLOSKEY J C, MAAS M, MOORHEAD S. Diagnósticos enfermeros, resultados e intervenciones. Interrelaciones NANDA, NOC Y NIC. 2ª ed. Madrid [etc.]: Elsevier, D.L.; 2007.
- LUIS RODRIGO MT. Los diagnósticos enfermeros. Revisión crítica y guía práctica. 8ª ed. Barcelona: Elsevier; 2008
- MCCLOSKEY J C, BULECHEK G M. Clasificación de intervenciones de enfermería (NIC). 5ªed. Ámsterdam [etc.]: Elsevier, cop; 2009.
- RUIZ MORENO J., MARTÍN DELGADO MC., GARCÍA-PENCHE SÁNCHEZ, R. Procedimientos y técnicas de enfermería 2ª edición. Barcelona: Rol.2008.